

Sygn. akt I ACa 763/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 stycznia 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Małgorzata Wołczańska
Sędziowie :	SA Lucyna Świdorska-Pilis SO del. Tomasz Tatarczyk (spr.)
Protokolant :	Małgorzata Korszun

po rozpoznaniu w dniu 14 stycznia 2016 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa J. D.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w S.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Częstochowie

z dnia 30 marca 2015 r., sygn. akt I C 75/14,

1) oddala apelację;

2) zasądza od pozwanej na rzecz powoda 2 700 (dwa tysiące siedemset) złotych z tytułu kosztów postępowania apelacyjnego.

SSO del. Tomasz Tatarczyk	SSA Małgorzata Wołczańska	SSA Lucyna Świdorska-Pilis
---------------------------	---------------------------	----------------------------

Sygn. akt I ACa 763/15

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 30 marca 2015 r. Sąd Okręgowy w Częstochowie zasądził od pozwanej na rzecz powoda z tytułu odszkodowania kwotę 87 120 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 23 kwietnia 2013 r. oraz kwotę 3 617

zł z tytułu kosztów procesu i nakazał pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa 4 356 zł z tytułu kosztów sądowych. Sąd ustalił, że powód w dniu 28 stycznia 2012 r. zakupił samochód marki A. (...) za cenę 24 300 zł. W dniu 5 listopada 2012 r. powód zawarł z pozwaną umowę ubezpieczenia autocasco tego pojazdu na okres od 5 listopada 2012 r. do 4 listopada 2013 r. Suma ubezpieczenia określona została w umowie na 133 935 zł. W dniu 12 lutego 2013 r. powód pożyczył samochód A. (...) swojemu znajomemu R. Z., który miał nim pojechać na urlop na S.. W dniu 16 lutego 2013 r. około godziny 21:45 na odcinku drogi pomiędzy P. a S. doszło do całkowitego zniszczenia samochodu powoda w wyniku spalania. Do pożaru doszło, gdy samochód stał na poboczu, nie było bezpośrednich świadków tego zdarzenia. Postanowieniem z 17 lutego 2013 r. w Komenda Rejonowa Policji w P. wszczęła śledztwo w sprawie wykroczenia dotyczącego uszkodzenia samochodu będącego własnością powoda. W dniu 19 grudnia 2014 r. wydane zostało postanowienie o zawieszeniu postępowania z uwagi na brak możliwości przesłuchania świadka R. Z.. W dniu 23 kwietnia 2013 r. pozwana poinformowała, że wysokość szkody została ustalona na kwotę 87 120 zł przy przyjęciu, iż wartość pojazdu w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia wynosiła 97 900 zł, a po szkodzie 10 780 zł. Pismem z 23 maja 2013 r. pozwana poinformowała powoda, że nie znajduje podstaw do wypłaty odszkodowania. W uzasadnieniu wskazała, że powód nie przedstawił wystarczających informacji umożliwiających ustalenie rzeczywistych przyczyn i okoliczności powstania szkody. Umową kupna-sprzedaży z 24 maja 2013 r. powód sprzedał samochód za kwotę 9 800 zł. Jak wskazał Sąd, jest okolicznością bezsporną, że powstała szkoda polegająca na zniszczeniu samochodu powoda w wyniku spalania. Zdarzenie takie obejmuje zawarta przez strony umowa ubezpieczenia autocasco. Odmowy wypłaty odszkodowania nie mogły uzasadniać wątpliwości pozwanej co do tego, czy sytuacja finansowa powoda umożliwiała mu zakup samochodu i jego ubezpieczenie, czy powód był użytkownikiem pojazdu, te kwestie bowiem nie miały znaczenia dla ustalenia okoliczności wypadku i jego przyczyny. Z kolei nierozwiane w sprawie wątpliwości dotyczące źródła pożaru oraz tego, czy do pożaru doszło z winy osoby trzeciej, świadomego działania użytkownika pojazdu, jego niedbalstwa lub lekkomyślności zachodzą niezależnie od postawy i woli powoda, bo do spalenia pojazdu doszło na terenie S., kiedy faktycznym użytkownikiem pojazdu nie był powód. Mimo prób, powód nie był w stanie uzyskać od użytkownika pojazdu szczegółowych informacji na temat wypadku, nie zdołała ich też ustalić policja s.. Podstawową przyczyną takiego stanu rzeczy jest niemożność przesłuchania R. Z., którego miejsca pobytu nie ustalono, mimo poszukiwań w kilku państwach. Wątpliwości co do faktycznej roli R. Z. nie mogły jednak uzasadniać odmowy wypłaty odszkodowania z ubezpieczenia. Pozwana nie wykazała aby istniało porozumienie pomiędzy powodem a użytkownikiem pojazdu mające na celu ukrycie przyczyn zniszczenia samochodu. W rezultacie negatywnych konsekwencji dla powoda nie można wyprowadzić z faktu, że jego wersja dotycząca sprowadzenia wraku pojazdu do kraju różni się od takiej wersji przedstawionej przez użytkownika pojazdu. Zatem pozwana nie wykazała aby zaistniała okoliczność uzasadniająca odmowę wypłaty odszkodowania. Zasadzeniu od pozwanej na rzecz powoda podlegała więc w oparciu o umowę ubezpieczenia autocasco wyliczona przez pozwaną kwota odszkodowania stanowiąca różnicę pomiędzy wartością pojazdu w stanie sprzed i po zdarzeniu. Od dnia, w którym pozwana poinformowała powoda o ustalonej wysokości szkody zasądził Sąd odsetki za opóźnienie. O kosztach procesu orzekł po myśli art. 98 k.p.c. i art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

W apelacji pozwana zarzuciła naruszenie prawa procesowego – art. 233 k.p.c. w związku z art. 6 k.c. przez dokonanie dowolnej a nie swobodnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego i w konsekwencji przyjęcie, że roszczenie zostało przez powoda udowodnione zarówno co do zasady, jak i wysokości, art. 233 w związku z § (...) ogólnych warunków ubezpieczenia autocasco przez błędne przyjęcie, że analiza akt sprawy nie potwierdziła zaistnienia podstaw do odmowy wypłaty świadczenia. W oparciu o te zarzuty skarżąca domagała się zmiany wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości, zasądzenia od powoda kosztów postępowania za obie instancje lub uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sadowi Okręgowemu.

Powód wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie od pozwanej kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje :

Apelacja jest nieuzasadniona.

Pozwana zarzuca najpierw naruszenie art. 233 k.p.c. ale nie wskazuje konkretnych zasad, które Sąd, według niej, naruszył ani dowodów, przy ocenie których do naruszenia takiego doszło.

W istocie nie kwestionuje skarżąca dokonanej przez Sąd Okręgowy oceny dowodów i dokonanych na ich podstawie ustaleń lecz w ramach zarzutu obraży art. 233 § 1 k.p.c. podważa wnioski tego Sądu co do jej odpowiedzialności z tytułu umowy ubezpieczenia autocasco.

Chybiony jest również zarzut naruszenia art. 6 k.c.

Pozwana nie twierdzi, że Sąd pierwszej instancji wadliwie wskazał stronę zobowiązaną do udowodnienia faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy lecz ponownie kwestionuje ocenę, iż ustalone okoliczności uzasadniły przyznanie powodowi odszkodowania.

Wbrew zarzutom apelacji, nie naruszył Sąd Okręgowy postanowień § (...) ogólnych warunków ubezpieczenia autocasco.

Pierwszy z tych paragrafów w ustępie (...), do którego odnosi się argumentacja pozwanej stanowi, że do obowiązków ubezpieczonego należy wypełnienie wszelkich wymaganych przez (...) dokumentów, niezbędnych do prawidłowej likwidacji szkody, w szczególności druku zgłoszenia szkody, w którym należy opisać rzeczywisty przebieg wypadku i okoliczności powstania szkody.

Według § (...) ogólnych warunków ubezpieczenia autocasco, w przypadku niedopełnienia przez ubezpieczonego z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązków wymienionych w § (...) (...) odmawia wypłaty odszkodowania w całości lub w odpowiedniej części w zależności od tego w jakim stopniu niedopełnienie tych obowiązków miało wpływ na ustalenie przyczyny wypadku, rozmiaru szkody lub wysokości odszkodowania.

Treść tych unormowań przywołała pozwana w piśmie z 23 maja 2013 r. odmawiającym powodowi wypłaty odszkodowania. Przytoczył ją również Sąd Okręgowy w motywach swojego rozstrzygnięcia. Nie ma wątpliwości, że odpowiada ta treść postanowieniom wiążących strony ogólnych warunków ubezpieczenia pojazdów mechanicznych od utraty, zniszczenia lub uszkodzenia (autocasco) należących do klientów indywidualnych, o symbolu (...).

Nie znajdował w sprawie zastosowania § (...) ogólnych warunków ubezpieczenia autocasco, który nakłada na ubezpieczonego obowiązek niedokonywania w pojeździe żadnych zmian oraz nierozpoczynania naprawy pojazdu bez uprzedniego przeprowadzenia oględzin i uzyskania zgody przedstawiciela (...), a w przypadku kradzieży pojazdu obowiązek przedłożenia (...) dokumentów potwierdzających pochodzenie pojazdu i umożliwiających jego identyfikację oraz wszystkich kompletów kluczy i urządzeń uruchamiających urządzenia zabezpieczające przed kradzieżą. Nietrafnie zarzuca przeto apelacja naruszenie przez Sąd Okręgowy tego przepisu.

Pozwana wskazuje w apelacji jako niewątpliwy fakt powstania szkody w pojeździe powoda objętym umową ubezpieczenia autocasco.

Jak prawidłowo ustalił Sąd pierwszej instancji, samochód powoda uległ zniszczeniu na terenie S. wskutek spalania na poboczu drogi. Fakt ten został poświadczony dokumentacją postępowania prowadzonego przez policję s..

Nie budzą zastrzeżeń i nie są kwestionowane przez skarżącą dalsze ustalenia Sądu Okręgowego dotyczące zawarcia umowy ubezpieczenia autocasco, określenia w umowie sumy ubezpieczenia, okresu ubezpieczenia, użyczenia przez powoda samochodu R. Z., wszczęcia i zawieszenia śledztwa w sprawie uszkodzenia pojazdu, określenia przez ubezpieczyciela wysokości szkody i sposobu jej oszacowania, odmowy wypłaty odszkodowania, sprzedaży wraku pojazdu.

Warunkujący wypłatę świadczenia z umowy ubezpieczenia fakt powstania szkody w pojeździe wskutek jego spalania został przez powoda udowodniony.

Akcentuje natomiast pozwana w uzasadnieniu apelacji fakt niewykazania, w jaki sposób wrak pojazdu został sprowadzony do kraju, przytacza w tym zakresie odmienne od twierdzeń powoda twierdzenia, jakie użytkownik pojazdu przedstawił policji s. i podmiotowi, który na zlecenie pozwanej przeprowadził czynności sprawdzające.

Zastrzeżenia co do przedstawionej przez powoda wersji sprowadzenia wraku pojazdu do Polski nie mogły, jak słusznie wskazał Sąd Okręgowy, same przez się uzasadniać odmowy wypłaty odszkodowania.

Nie wskazała pozwana wprost i nie udowodniła przyczyn wyłączających jej odpowiedzialność w świetle § (...) ogólnych warunków ubezpieczenia autocasco, a mianowicie, że szkoda została wyrządzona przez ubezpieczonego umyślnie lub wskutek jego rażącego niedbalstwa albo w wyniku użytkowania pojazdu niezgodnie z przeznaczeniem, bądź użycia go do transportu towarów niebezpiecznych, jak paliwa, toksyczne substancje chemiczne lub gazy.

W zamian powołała się na regulacje ogólnych warunków ubezpieczenia dotyczące obowiązków ubezpieczonego. Jednakże w realiach stanu faktycznego sprawy brak jest podstaw do przyjęcia, że powód nie dopełnił obowiązków w zakresie opisanego przebiegu wypadku i okoliczności powstania szkody i że miało to wpływ na ustalenie przyczyny wypadku, okoliczności wypadku, rozmiaru szkody lub wysokości odszkodowania.

Apelacja zmierza de facto do wykazania, że skoro powód nie podał okoliczności, które uzasadniałyby odmowę wypłaty odszkodowania, to świadczenia należało odmówić. Tymczasem to rzeczą pozwanej było udowodnić, że wystąpiły przyczyny wyłączające jej odpowiedzialność.

Istnienia takich przyczyn pozwana nie wykazała. Prawidłowo więc uwzględniając postanowienia umowy ubezpieczenia orzekł Sąd Okręgowy zgodnie z żądaniem powództwa. Odszkodowanie zasądził w wysokości ustalonej przez ubezpieczyciela. Powód nie był zobowiązany do wskazania dowodów na wysokość szkody, skoro żądanie oparł na dokonanym przez pozwaną oszacowaniu szkody, przyjęta do wyliczenia odszkodowania wartość pojazdu sprzed zdarzenia nie przewyższała sumy ubezpieczenia, a pozwana w toku postępowania nie odstąpiła od sporządzonej wyceny.

Z tych przyczyn uznając apelację za bezzasadną Sąd odwoławczy oddalił ją działając z mocy art. 385 k.p.c., o kosztach postępowania apelacyjnego orzekł po myśli art. 98 § 1 i 3 k.p.c.; pozwana będąc stroną przegrywającą obowiązana jest zwrócić powodowi, na jego żądania, koszty tego postępowania, które objęły wynagrodzenie adwokata.

SSO del. Tomasz Tatarczyk SSA Małgorzata Wołczańska SSA Lucyna Świdarska-Pilis